

Ještě v roce 2019 na veletrzích šperků přetrvávaly předsudky vůči pěstovaným diamantům.

Diamanty jsou věčné

T Jana Krivenkaja
F archiv Tiami

Ačkoli je tradiční diamantový průmysl považován za ryze mužské odvětví, nová vlna reprezentovaná laboratořemi je naopak zastoupena hlavně ženami. Pokusy o vytvoření laboratorního diamantu se objevovaly už na konci 19. století, ale první takto vypěstovaný diamant se datuje rokem 1954. „V dnešní době už bez pomoci přístroje ani nerozeznáte vyrobený diamant od toho těženého,“ říká Gabriela Dědičová, zakladatelka ateliéru lab-grown diamantů Tiami.

Gabriela Dědičová se do diamantů zamilovala až po tom, co si pořídila svůj vlastní. Když se rozhodla nasměrovat svoji kariéru do diamantového odvětví, ještě netušila, s kolika předsudky se setká. Nejprve jako žena v tomto převážně mužském oboru, později jako představitelka odnože laboratorních diamantů. „Když jsem odjela do Antverp plná ideálů a nadšení, velmi rychle mě to prostředí uzemnilo. Když mě několik potenciálních dodavatelů požádalo, abych na jednání poslala nějakého muže z firmy a třeba se domluvíme, pochopila jsem, že to bude běh na delší trať,“ vypráví Gabriela Dědičová.

V momentě, kdy spouštěla projekt Tiami, v Antverpách se otevíral teprve první obchod s lab-grown diamanty. „Ještě v roce 2019 na veletrzích přetrvávaly

předsudky vůči pěstovaným diamantům. Nebudu přehánět, když řeknu, že někteří dodavatelé s námi ani nechťeli komunikovat,“ vzpomíná a dodává: „Musíte být hodně zapálený a vědět, že tomu chcete obětovat všechno.“

V dnešní době už vypadají laboratorní diamanty tak přirozeně, že ani odborník nedokáže s jistotou říct, zda jde o přírodní, nebo o vyrobený kámen. „Pozná se to pouze za pomoci přístroje.

kombinaci vysokého tlaku a vysoké teploty (HPHT – high pressure, high temperature). Druhá metoda se jmenuje CVD (Chemical Vapor Deposition) – přirůstání z plynné směsi, kdy k růstu diamantu dochází ve vakuových plazmových reaktorech. Každá metoda pracuje na trochu jiném principu, základ pro pěstování je ale stejný – v obou případech je potřeba diamantové „semínko“. V případě HPHT metody se na semínko dává grafit, který je také čistý uhlík jako diamant, pouze s odlišnými vazbami. Díky kombinaci tlaku a vysoké teploty se grafit rozloží na jednotlivé atomy uhlíku, které s ochlazením sesedávají na diamantové semínko, to pak vertikálně roste. Než bude nový diamant na světě, trvá zhruba 3 až 7 týdnů.

„Pokrok nezastavíme. Nevidím důvod, proč bychom měli ve 21. století podporovat devastující těžbu diamantů, když je díky vyvinutým technologiím dokážeme vytvořit v laboratoři,“ komentuje situaci Gabriela. Co ale to množství energie, které je na výrobu laboratorních diamantů potřeba? Ještě v 70. letech vyrobit laboratorní diamant stálo aspoň pětkrát tolik než ho vytěžit. „Dnes už většina firem využívá hlavně zelenou energii. Například Diamond Foundry, kterou podporuje Leonardo DiCaprio, má certifikáty a na výrobu používá jen

certifikáty, hodnotí se dle stejných kritérií – váha, barva, čistota, brus. „Pro šperkařství je nejdůležitější, aby se kámen třípytl. Málokde se to uvádí, ale pouze 2 až 5 procent vytěžených diamantů dosahuje dostatečné kvality, aby byly použitelné pro šperk,“ upřesňuje Gabriela. Samozřejmě pro spoustu lidí pak hraje roli i otázka investiční hodnoty, kterou laboratorně vyrobený diamant oproti tomu těženému nemá. „Často právě neinvestiční charakter lab-grown kamenů zákazníky znepokojuje, nicméně musejí si uvědomit, že diamant na investici má váhu 5 karátů a víc. Většina diamantů ve špercích prostě investiční nejsou a je vlastně jedno, jestli jsou vytěžené, nebo vyrobené. A pokud vám někdo nabízí jednokarátový diamant jako investici, nedejte na něj. Diamant v Česku ještě stále nemá dlouhou tradici. I tak mě ale těší, že se teď šperk dává nejen k zásnubám nebo ke kulatinám, ale třeba k narození potomka,“ usmívá se Gabriela. Jejím největším přáním je, aby zákazník spolu se šperkem dostal nejen celoživotní vzpomínku, ale i nějaký zážitek. „Chceme, aby se lidé zamýšleli nad emoční hodnotou šperku. Není to jen módní výstřelek, ale nadčasový klenot, který by se mohl předávat z generace na generaci,“ dodává. 📌

ODPOVÍDÁ

Gabriela Dědičová

zakladatelka ateliéru lab-grown diamantů Tiami

Jaké šperky máte dnes na sobě?

Nejsem člověk, který šperky často mění. Nesundávám je na noc, chodím s nimi do sauny, беру si je na sport. Vždycky mám na prstě svůj první diamantový prstýnek, který jsem si pořídila před jedenácti lety a který mě vlastně k diamantům přivedl. Ostatní šperky, které nosím, jsou od našeho hlavního zlatníka, designéra Milana Nováčka. Například perlové náušnice nebo diamantový prsten, který jsem dostala k narození syna.

Jaký šperk je váš srdceční?

Nejbližší mému srdci jsou pro mě šperky z kolekce Pure Line. Jak napovídá název, zakládá se hlavně na úžasně čistě lince.

Co pro vás šperk znamená?

Šperky vnímám v několika rovinách. Považuji je nejen za doplněk osobnosti, ale i za součást sebe sama. Bez prstenů si připadám neúplná. Každý člověk by se měl cítit dobře se šperky, které nosí. Hodně o něm vypovídají. Zároveň jsem přesvědčena, že šperk může některé věci hezky zviditelnit.

„Když se Gabriela Dědičová rozhodla nasměrovat svoji kariéru do diamantového odvětví, netušila, s kolika předsudky se setká.“

Bohužel se stává i na mezinárodních burzách, že někdo prezentuje lab-grown diamanty jako těžené, a podle toho nasteluje vyšší cenu. Pokud nevěříte obchodníkovi, nebo diamanty nemá certifikát z renomované nezávislé gemologické laboratoře, nemáte žádnou jistotu,“ upřesňuje.

Nerozeznatelné je to i proto, že vybroušený laboratorní diamant je fyzikálně, chemicky i opticky stejný jako ten těžený. Jedna z metod používaných k pěstování diamantů v laboratoři simuluje jejich růst v přírodě díky

obnovitelné zdroje, například vodu z řeky Colorado. V Tiami se udržitelnost odráží i v obalech: krabičky ke šperkům se tisknou na 3D tiskárně z PLA (polymery z bramborového škrobu), certifikáty se vyrábí z recyklovaného plastu. Udržitelnost je pro mě hlavní prioritou. Dost mě ovlivnilo prostředí, ve kterém jsem vyrůstala. Už jako děti jsme v 80. letech vozily papír do sběrného dvora, a to se tehdy o tříděném odpadu vůbec nemluvalo,“ vzpomíná.

Hodnocení laboratorních a vytěžených diamantů se neliší – mají stejné

V dnešní době už vypadají laboratorní diamanty tak přirozeně, že ani odborník nedokáže s jistotou říct, zda jde o přírodní, nebo o vyrobený kámen.

